

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Imago Primi Saecvli Societatis Iesv

Bolland, Johannes

Antverpiae, 1640

Exercitatio Poetica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97844](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97844)

EXERCITATIO POETICA.

IDYLLION.

S. Ignatius, & primus eius Socius Petrus Faber, sub personâ Daphnidis & Lycidæ, inter Dei laudes ac pia documenta, varios animi sui sensus exprimunt. Faber ad mortem ex amore adspirat; Ignatius ex eodem vi-
uere non recusat. *Ribadencira in Vita.*

Æsus erat, radiisque Italos feruentibus agros
Findebat Titan, Tiberis Romana per arua
Exiguo tepidos voluebat gurgite fluctus.
Quâ tamen arcebat solem, ripamque tegebat

Densa comis laurus, Lycidas & Daphnis in unum
Conuenere, ambo flammâ maiore calentes.

Hic, labentis aqua queis pronas siseret undas,
Queis traheret siluas, modulari carmina Daphnis;

Et prior in laudes cepit sic Numinis ire,
Sic cepit Daphnis: Lycidas sic deinde secutus.

D. Ludere si calamis, si carmina dicere curæ,
Prima Deo dicenda: Dei stant omnia nutu.

Ille regit terras, celi regit ille patentis
Atria, cumque suo magalia rustica celo.

L. Ille sator rerum, & vita quam ducimus auctor:
Auctori vita sua laus, sua semper apud me

Carmina erunt: vos hæc memores edificite lauri,
Tuque, pater Tiberine, cauis euolue sub antris.

D. Aspicias, ut segetes agros, ut gramina campos
Læta tegant, læta tumeant in collibus ouæ?

Omnia sunt illius opus: si deneget ille,
Nec segetes veniant agris, nec gramina campis.

L. Aspicias, ut torrens modò terris incubet æstas,
Aëris ut vitio pecudes moriantur & herba?

Omnia sunt illius opus: tantum velit ille,
Iam venient pluuia, iam vincent flumina ripas.

D. Triste gregi scabies, demessis imber aristus,
Florenti ceraso nebula; inuenilibus annis

Insanisse mihi. Felix cui criminis expers
Ætas prima fuit, nec turpibus igitibus arsit.

L. Dulce apibus flores, ver floribus, aura Favonæ
Purpureo veri; tecum mihi viuere Daphni.

Tu mihi dicebas, primum te noscere capi,
Numen ames Lycida: quis enim tam dignus amari?

D. Iam propè me perfecta curum firmauerat ætas,
Cum

Cum mihi nil gratum, nisi quod me perderet, esset.

Eheu! quid volui demens! comescere vento

Esuriam, falsisque sitim restinguere lymphis.

L. At mihi vixdum etiam malas lanugo tegebat,

Sequana cum fausto iungi nos omine vidit:

Tempore ab hoc sic ille meo sub pectore creuit

Ardor, ut aestiui maturâ luce calores.

D. Qui foditis terram, qui vomere finditis agros,

Robusti iuvenes, quando fera buccina signum

Ediderit, quamuis armis fulgere decorum est,

Parcite castra sequi, pietas vix cognita castris.

L. Qui tutum gregibus pastum, laticesque salubres

Queritis, in celsos pueri ne ducite montes.

Montibus ipse lupos stabulari, montibus agrum

Ire pecus vidi, pecudumque iacere magistros.

D. Eheu! quàm pingui taurus macilentus in aruo!

Ubera quàm referunt Corydoni sicca iuuenca!

Impius est Corydon, nec munera ferre sacellis,

Nec curat dare vota Deo; Deus illa rependit.

L. Agoni salui ludunt cum matribus hædi,

Lac sub solstitium, lac frigore suppetit illi:

Pars premitur, teneris pars fetibus altera cedit.

Prima Dei cura Agoni; Deus illa rependit.

D. Formosum terris ver est, cum ruris honores,

Cum nitidi redeunt soles; autumnus & vis,

Pleiadis ante ortum, & pomis formosus; at horum

Si auctorem spectes, nihil est quod munera laudes.

L. Pulchra nitet cæli facies, seu nocte fugatâ

Aurora in roseis effert se lutea bigis,

Sidera seu rutilans vesper succendit; at horum

Si Dominum spectes, iam cælum & sidera sordent.

D. Omnia sol lustrat, quouis diffunditur aër.

At quò nec penetrat sol, nec diffunditur aër;

Intimus hic Deus est. frustra fugit, & sua sperat

Improbis in cæcis abscondere crimina siluis.

L. Disposuit certis suis omnia sedibus auctor.

Flumina amant pisces, silvas animalia, cælo

Gens hominum nata est. frustra sibi conserit hortos,

Frustra aliquis longos multa prece postulat annos.

D. Hei mihi, quàm brevis est que nobis ducitur atas!

Vt fugit! ut ritu nunquam reuocabilis unda

Labitur! ô miser! tam paucos fata dedere,

Et tamen è paucis multos amittimus annos.

L. Quid tum si brevis est? lux vna absumit amantes:

Non ita per campos radius solaribus cæsti

Deficiunt flores, neque sic tibi noxius humor

Incidit, exesa pereunt rubigine messes.

V V V V 2

D. Et

Alpes, vbi
natus Faber,
cum hæresi
infecit.

D. Et quisquam, ô Lycida, consumi nolit amando?
Mors ea non mors est, vita est melioris origo:

Sic iterum flores videas cum vere renasci,
Sic putre in gravidas excrescere semen aristas.

L. Tityre, quid clausi balant in ouilibus agni?

Absunt iam nuntium matres. absentibus agni
Matribus ut marent, ut matres, Tityre, quarunt;
Sic absente Deo nihil est quod vivere curem.

D. Thyrsi, quid est festâ quod tempora fronde coloni

Vincta gerant, agentisque choros? spem fertilis anni
Verni imbres fecere: iuuat spes illa colonos;

Spes me, Thyrsi, Dei (nec erit mora longa) videndi.

L. Nulla mihi non longa mora est. quàm lenta feruntur

Sidera! quàm tardos Titan agit aethere currus!

Sidera, vosque precor solis properate iugales;

Iam mihi lux toto queuis est longior anno.

D. Nec pisces saturantur aquis, nec rore cicade,

Nec volucres cantu, nec apes florente saliceto,

Nec mihi sufficiunt quibus intus amoribus vrer.

O amor, ô nostras violentius v're medullas.

L. Nec tenera ventos coryli, nec frigora myrti,

Grandinibus mixtos nec vinea sustinet imbres;

Nec mihi fert tantos animus, quibus aestuat, ignes.

O amor, ô nostras moderatiùs v're medullas.

D. Solus amans nouit, quo fructu protrahat annos.

An segetes estas, autumnus vina daturus

An sit, in incerto est: fallunt sua sæpè colonos,

Pastores sua vota; Deus non fallit amantes.

L. Solus amans nouit, quo claudat funere vitam.

Res amor est violenta, mori nos denique coget.

Atque utinam cogat! crescet post fata, nec illum

Fimiet extremum, quod finit cetera, letum.

Sic ambo cecinere, gregi dum cedere ripam

Poturo monuit, cantumque abruptit Amyntas.

ODE

ODE PROPËMPTICA

DE BRACHIO S.FRANCISCI XAVERII
EX INDIA ROMAM ADVECTO.

O *Navis, orto qua celeres inis
Cum sole cursus, depositum tibi
Quàm grande committunt secuti
Solicitis tua vela votis*

I *ESV Sodales! non tibi nauticum
Cupido funem sordidus abscidit,
Non vela pandit; non auaro
Diuitias Arabumque gazas
Debes profundo: sanctior impulit
Te cura nostris linquere littora
Diuulsa terris, & remotos*

Hesperia penetrare portus.

I *rumpe fluctus, labere naufragi
Secura ponti. Nereidum chorus
Per Afru deducat volantem*

Saxa, Paratoniasque Syrtes.

*Cursu peracto, tu superis eris
Locanda Regnis (hoc pretium via)*

*Et inter undosus tumultus
Vela reges, trepidamque pinum.*

*Fauete venti: tuque frementibus
Motum procellis qui mare temperas,
Minasque ventorum, & furentes*

*Imperio moderaris undas,
Compefce fluctus; & tibi creditam*

*Serua carinam, dum pater aluco
Admittat exceptam benigno*

Aufoniis Tiberinus oris.

Non illa Regem Regum Agamemmona,

Non Argonautas vellere nobiles,

*Raptasque nequidquam fremente
Colchidos exuias dracone,*

Domum reducit. vellere clarius

Et maius Argo depositum vehit,

Xaueriana digna celo

Pignora reliquiasque dextra.

Hac illa dextra est, addita tot sibi

Non antè visarum agmina gentium

Quâ plaudit aether; cui Sinarum

Primitias Iaponumque debet:

Cui trux Auernus plus vice simplici,

Et ipsa summo perfida Numini

Divasque detestata leges
 Impietas, superata cessit:
 Hæc est tot olim in bella ruentium
 Quæ barbarorum perculit agmina,
 Vertitque in auctores paratas
 Gentibus innocuis ruinas:
 Quæ præstituti lege potentior
 Fati, sepulcris fætida de suis
 Cadavera in vitam reduxit,
 Et gelidos animavit artus.
 Sed quod minaci turbine concitum
 Perstringit aures murmur? inhorruit
 Pontus procellis, atque aquarum
 Mille voluminibus carinam
 Haurire fluctus non sine prælio
 Luctantur. atro concita turbine,
 Quantâ laborat in Charybdi
 Digna ratis meliore cursu!
 Proferte sacra pignora dexteræ,
 Pij Sodales: hæc rabiem & minas
 Furentis exarmabit Euri,
 Hæc pelagus, pelagique motas
 Compescet undas. Fallor, an ætheris
 Caliginosi sidera diuidunt
 Amica nubes? an serenum
 Haud dubiis micuere signis?
 Audimur. altum dextra silentium
 Imponit undis; vim solitam æquora
 Experta spirare pacem, &
 Imperio potiore supplex
 Nereus repressis detumuit minis:
 Fluctus residunt. Pergite, nauitæ,
 Et nube detersâ, secundis
 Vela alacres, data vela ventis.
 Benè est. Olympo tecta minantia,
 Turresque iam nunc adspicio procul,
 Portumque, Tarpeiosque colles
 Septuplici micuisse cliuo.
 Vt cumque faustos excipiat sinu
 Vtroque ventos; præcipitem ratem
 Iam fama pennarum citato
 Remigio, volucrique curru
 Præuertit. En ut gloria candidis
 Inuecta bigis per Capitolium,
 Vicina cessantes Quirites
 Ausonius monet esse terris,
 Commissa ponto pignora, pignora
 Seruanda celo, tot Latio diu

Petita votis. Quis frementum
 Letitiâ insolitoque plausu
 Dignè Quiritum gaudia dixerit?
 Vidi Latinas, vidi ego Tibridis
 Latè superfusas cateruas
 Littore; cum simul omnis, Iô,
 Crepat sonoro ripa celestimate,
 Iô, bis iô, ter resonabilis
 Responfat Echo: muta gaudent
 Saxa datos iterare plausus.
 Hic vela strictis neclere supparis,
 Lauro ille clauum cingere; pars amat
 Velare remos, pars corollis
 Incolumem redimire pinum.
 Quin purpurato murice fulgidi
 Litanda templis vota ferunt Patres,
 Dextramque, sacratisque certant
 Reliquias cumulare donis.
 Quò, Musa, tendis, omnia peruicax
 Tentare? non hec tam tenui lyrâ
 Cantanda; non rudi Camæne
 Conueniunt, humilique plectro.

MORS S. IGNATII.

ELEGIA PRIMA.

Dius Amor, quem nulla quies vel cura quietis
 Aut tenet, aut certè sera tenere solet,
 Vt multam in noctem pharetrâ grauis iuit et arcu,
 Et iaculis sparsit vulnera grata suis;
 Fessus oberrato tandem stetit orbe viator,
 Quâ Tibris herbosis errat amœnus agris.
 Delius albentes tum fortè coquebat aristas,
 Vltimaque autumnî mella legebat apis.
 Gramineum struit ergo torum Tiberimide ripâ:
 Herba soporifero sponte fit apta toro.
 Scèque attollit humo, densoque insurgit aceruo:
 Ipsa comis pueri subdita ridet humus.
 Hic supul incubuit, geminas sibi complicat alas,
 Et caput auersis fulcit amor manibus:
 Supponitque humero pondus sibi dulcè pharetra:
 Implicitus teneris arcus erat pedibus,
 Quem vel ebur credas, minuo vel rore pruinamque
 Non erat: hic arcus cum niue cunctis ebur.
 Languidulos tandem sopor imbuit ocellos,
 Vincta papauerè lumina dubè latent.

Interea

Intereâ dulces Eos quos depluit imbres,
 Dum legit è liquidis turba susurra crœcis,
 Auricomisve thymis, violisve insidit odoris,
 Iamque refert grauido mellea dona pede;
 Ecce tibi deprendit apis, gens casta, pharetram,
 Quæ temerè in viridi strata iacebat humo:
 Dumque cauas subrepat iens per tela latebras,
 Aluear in pharetrâ credidit esse suum.
 Hic latet, hic puro liquidum mel exprimit imbri,
 Imbuit hic gratis aurea tela fauis.
 Nec mora, nectareos mox tela bibere liquores:
 Si qua ferent posthac vulnere, blanda ferent.
 Vna nihil merito sua spicula fixit amori,
 Deuia qua pharetrâ forsan aberrat apis.
 Sensit, uti tener est puer, & sine veste, dolorem,
 Et simul è viridi subsilit ille toro;
 Quid moliris apis, tua cum mihi spicula figis?
 Nulla nocent nobis vulnere, dixit Amor.

ELEGIA SECVND A.

Iam vigil Eneadum turres suspexerat altas,
 Iam satis in tenero flore quierat Amor;
 Ecce procul radius volucris sublustris in auro
 Promicat, angusto quâ lare rima patet.
 Quis iubar hoc vnuâ neget effuluisse lucernâ?
 Ignis hic Ignati, cor cui flagrat, erat:
 Languida supremas ubi lumina claudit in umbras,
 Lumina sidereâ fulgere digna domo.
 Vlnus enim penitis sedet immedicabile venis,
 Sepè quod immisâ cuspide fixit amor.
 Victor at hic iterumque iterumque ut vincere posset,
 Seligit arma nouis experienda modis.
 Illa quidem absinthii funestis tingere succis
 Mors voluit, seuos mors meditata dolos:
 Iamque aloën calamis myrrhamque parabat amaram,
 Furtiuo adrepens insidiosa gradu.
 Sed vetuit, cui tela humeros resonante pharetrâ
 Increpitant: furuas depulit inde manus:
 Spiculaque ingratis ne quis linat improbus herbis,
 Iam cupit Hybleis esse peruncta fauis.
 Eueniet quod amavit apis: dedit omnia votis
 Certa piis, casto spicula melle fluent.
 Spicula promit Amor pharetrâ: sed melle tenaci
 Sensit ubi hærentes leniter articulos,
 Scilicet obstupuit (quis enim dixisset amantem
 Floris apem tali mellificasse loco?)

Dum

*Dum tacitos pharetrâ egrediens Apis una labores
 Prodidit. Ingenium dulce probavit Amor.
 Et simul adducens sinuato cornua neruo,
 Imposuit geminâ tela regenda manu.
 Illa volant. fixum Ignati stat arundine pectus:
 Ardet, & vda sacro mella sub igne bibit.
 Iam moritur. Bona mors! non mors, sed mortis imago;
 Quâ moriens, vite gaudia blanda tulit.
 Quâm placidi gemitus! suspiriaque orba querelis!
 Quæ lacryme! quales ima per ossa faces!
 O quibus illecebris perfusa hinc inde medulla!
 Qualia tum cordis vota micantis erant!
 Qualis odor, labiis dum vita nataret anbelis,
 Roscida seu patulis cum salit aura rosis!
 Quis mihi, quis fato dabit ut perfungar eodem!
 Cum mors melle limit spicula, dulce mori est.*

XXXX

S. Igna-

S. Ignatius faxi fragmine percussus ignem diuini
amoris concipit.

Percussus concipit ignes.

Si liceat (Vati licet omnia scire) rogabo,
Blandè puer ; verbis pauca docenda tuis.
Audiit ; en placidè conuertit lumina, qualis
Manè leuat croceo Lucifer è thalamo
Purpureos vultus . ò Numen amabile terris,
Quid malè inassuetos deteris articulos?
Quid tua conflictu solertia suscitât ignes?
Exiguum est silicis quod dare Vena potest.
Cum libet, excusso misces incendia telo:
Cum libet, extremis ossibus ardet amor.
Ab ! caue, dum tenuis quaruntur semina flammæ,
Ne digitis ferrum, ne noceatque lapis.
Sic ego. Risit Amor, Vatemque affatus amicum,
Disce mei qua sit causa laboris, ait.
Dura silex, & durus homo est; tamen abdita duris
Flamma latet, latebris elicienda suis.
Neq; mora, cum volui, venis excuditur ignis:
Nemo adeò, ut rigeat, saxeus esse potest.
Loioides titulos & puluerulenta secutus
Præmia militiæ, durus & asper erat.
Lesimus (ò quantum fati pendeat ab isto
Vulnere, quo melior nulla medela fuit !)
Protinus ille meos concepit saucius ignes:
Et quis non illo fulsit ab igne locus?

Ignatius

Ignatij crebra & per multos dies continuata ieiunia.

Exiguo viuit, quia proxima cælo.

VT reparet vires, prædam Iouis armiger ungue
Diripit, & tepido rostra cruore notat.
I licet, & tunc est quaquâ patet arduus æther:
Ætheris in campis pascere: tuta via est.
Ecce recens sudat madidis Aurora capillis,
Et fauet & pennas euocat aura tuas.
I procul, & tenuem magis ac magis aëra carpe:
I, matutinas combibe delicias.
Exiguum stilla satis est, & simplicis aura:
Stilla sitim tollet, tollet & aura famem.
Dum loquor, illa solum fugiens Ioue pascitur vdo:
Sed tamen arguto quod capit ore, parum est.
Non tibi Loioldæ tenuis se conferat ales,
Dum nihil in terris, quo satieris, habes.
Septimus Eois iam sol caput exserit vndis,
Cum tibi non vllus venit in ora cibus.
Scilicet æthereo pendes sublimis olympo,
Et Superum latices ambrosiamque bibis.
Viuitur exiguo, quoties mens proxima cælo est:
Quid petat è terra puluere plena Deo?

Xxxx 2

Nobilis

Nobilis quidam, qui, nisi Ignatius vltulari mereretur,
sefe igni deuouet, eodem die igne perit.

Malè luditur igne.

Qualis missus ab Indiis
 Humani docilis simius ingenti,
 Dum ludit procul arbitris
 Accensoque salit fomite, Martio
 Si fors subdita pulueri
 Etnæis tonuit flamma fragoribus,
 Ille turbine protinus
 Commistus piceo, fertur in athera:
 Talis ludere, Telephe,
 Audes igne sacro, dum malè deuoues
 Flammis innocuum caput;
 Et dignus nisi sit, ipse voracibus
 Consumi petis ignibus.
 Audiris facili, Telephe, Numini:
 Audiris, neque roscidis
 Noctem vectus equis Hesperus inuehet,
 Quin votis Deus annuat,
 Et te vindicibus torreat ignibus,
 Mutans seria ludicris,
 Et risu gemitus, & lacrymis iocos.

Ignatius

Ignatius P. Fabrum adhibet ad conuersionem Xauerij.

Solut non fufficit ignis.

Arte opus Ignati: folus non fufficit ignis:
 Arte opus eſt: flectes arte, quod igne nequis.
 Vidi ego, celatum clypei cum fingeret orbem,
 Non ſolo ferrum molliit igne faber.
 Non labor vnus erat: pars urget follibus auras,
 Merſaque ſtridenti temperat ara lacu;
 Pars maſſam exercet, pars altera forcipe verſat;
 Hac duris aptat cotibus, illa terit.
 Manabat plenis ſudor per corpora riuus:
 Uſque adeo multa flectitur arte chalybs.
 Aſtuat, & valido flagrat Xauerius igne;
 Formari ſolo non tamen igne valet.
 Verum vbi ſolertis Fabri manus addita, ſeſe
 In partem duci quamlibet arte ſmit.
 Adſpice vt immiſſos exercet ſpiritus ignes,
 Totaque flammato maſſa recocta foco eſt.
 Ardentes animos (animus ſtridoribus ardens
 Proditur) iniecta temperat imber aque.
 Quem gemitum referunt auditi incudibus ictus?
 Quis non, exhaustus ſedulitate labor?
 Mille operum Faber eſt: nec respirare poteſtas.
 Tanta Xauerium fingere molis erat.

Xxxx 3

Igna-

Ignatius è cathedrâ diuini amoris igne
concionem inflammat.

— Cælestibus armis
Eminus expugnat. —

Bella Syracosis affuderat horrida portis
Mauors, Sicani classe Neptunum premens:
Undique mortis erat pavor: hinc hostilia tela,
Et inde dira fortius telum fames:
Obsessis spes nulla super, solatia donec
Summa Archimedes orbe speculari attulit.
Nempe leues radios dispersaque lumina cogens,
Hostemque classemque igneo inuoluit globo.
Prisca fides. Nostri sed non est fabula sacri
Ignatius igne corda cælesti occupans.
Cernis? ut ore tonet, ut vibret fulmina lingua,
Totoque vultu flammeas spiret faces.
Eminus è sacris expugnat pectora nostris,
Quæ prona ad omne vela pandebant nefas.
O benè! Vincit amor, sacro flagrat igne, timeri
Quæ turba celo potuit, & potuit solo.
Vicit amor! Victor (mirum) victique triumphant:
Arsisse corda, vincere & vinci fuit.
At vos ô flammis rutilum genus, ite, dearum
Induite formas, lucidisque siderum
Permista choreis, similes Tritonidos Argus,
Monstrate tutam ratibus incertis viam.

Sicut naues
Æneæ in
deas muta-
ta.

Ignatius

○ Ignatius feruenter orans à terrâ eleuatur. ○

Sursum rapit ignis.

Quid toties volucres Persei per sidera cursus,
 Bellerophontaeum quid celebratis equum?
 Quid canitis paribus, fato licet impare, pennis
 Cum patre aethereas Icaron esse vias?
 Credula gens Vatum, fallique & fallere gaudens,
 Non iter hoc homini, quo petat astra, datur.
 Discite qua prosint terras fugientibus artes:
 Quâ Looia praet, non operosa via est.
 Cermitis, accensa tendant ut in aethera flamma,
 Et subeant celeri per spatia alta fugâ?
 Haret iners terra puluis prius; at simul ignem
 Concipit, ignauam linquere gestit humum:
 Sic mens ad superas euadere nititur auras,
 Nuitur, at tardo pondere pressa iacet.
 Verum ubi diuinos de caelo concipit ignes,
 Seminaque in claras emicuerunt faces;
 Nulla mora est, sequitur, cognataque sidera lambit:
 Interdum & corpus, quò volat ipsa, rapit.
 Tantaque vis flammæ est, clauso disrumpitur aestu.
 O nimium felix sors in amore mori!

Som-

Somnium Xauerij de subsidio Indis ferendo.

Credimus? an qui amant ipsi sibi somnia fingunt?

Credimus? an qui amant ipsi sibi somnia fingunt?
 Credamus: faciunt somnia vera fidem.
 Ardebat nigros Franciscus visere Mauros:
 Qualia de Mauris somnia fuxit amor!
 Sæpè per ardentis discurrere visus arenas,
 Sæpè rubis plantas trere, sæpè mive.
 Nunc audita queri, nunc spondâ visa sedere
 India, squallenti sanguinolenta comâ.
 Interdum niveos illic inducere mores,
 Interdum sacrâ tingere corpus aquâ.
 Sæpè etiam inflexâ Maurum cervice subibat:
 Paruaque cervici sarcina Maurus erat.
 Quid Franciscus amet, Francisci consule noctem;
 Fallere te, quamvis fallere docta, negat.
 Non illas Morpheus, non illas Phantasus Umbras
 Obtulit: hæc vates somnia misit Amor.
 Hinc niger Auroræ populus, multusque recurvat
 Maurus, & in cursus barbara Regna patent.
 Has amat, has querit merces: hæc sarcina fesso
 Gratiorest gazis, Indica terra, tuis.

Xauc-

Xauerius, orbe peragrato, moritur in
littore Chinarum.

Tum te terra teget, cùm totum impleueris orbem.

Cingite fronde caput: Xauerius orbe laboris
Deficit impleto: cingite fronde caput.
Amplius ille nihil potuit superaddere ceptis:
Tota peragrata est India, iam satis est.
Chine, Goa, Iapon, Ternata, Moluca, tot urbes,
Que toties imita caussa fuere via;
Totque alie gentes, tot primo subdita Phæbo
Littora, sudoris plus habuere satis.
Ergo vel extremam cùm nil superesset ad Eon;
Ipsis terrarum finibus immoritur.
Immoritur votis ingentibus, orbe repleto:
Cynthia sic etiam plena perire solet.
Cynthia terrarum, cæli Franciscus ab umbrâ
Palluit: exanimis vultus, amantis erat.
Obruitur tenebris & furuâ Cynthia nube:
Franciscus radius obruit astra suis.
Non iubar hoc magicæ carmen tenuauerit artis:
Nil opus ad numeros æra repulsa sonent:
Perstat, & integros vbi vita reliquerit artus,
Maus ab extincto corpore lumen erit.

YYYY

B. Fran-

B. Franciscus Borgia stemma suum virtute nobilitat.

O, nihil: at numeros sic facit innumeros.

Cui sceptrum, cui proffit ebur, cui sanguinis auctor,
 Gloriaque à magnis vera petatur auis,
 Nostra tabella docet. Priscæ cunabula gentis
 Lustret, & ex ortu ducat vitroque Iouem;
 Nobilitas nihil est. Armis victricibus hostem
 Terreat, & scepro Regna subacta suo;
 Ab nihil est. Nihil est titulis clarere superbis:
 Nec si terrarum margine claudat opes.
 Ut tamen vna suum numeris dat littera pondus,
 Sic pretium virtus omnibus vna facit.
 Lombæ turres, & magnum Gaudia nomen,
 Spretaque Francisco purpura testis erit.
 Progeniem longo deductis ordine ceris
 Enumera: titulis par erit illa suis.
 Prima tamen stirpis laus est Franciscus: ab ipso
 Nobilitas verum sumpsit auita decus.
 Quid modò digestis tabulis comprehendere laudes
 Incipiam? numero copia maior erit.
 Nil cere veteres; at ceris addita virtus
 Ex nihilo numeros condidit innumeros.

In imaginem B. Aloysij, cuius pedibus adiacet
corona Marchionatus euerfa.

Rectè de gloriâ iudicat, qui eam ex alto despicit.

Quid iuuat Oebalio Regum procedere cultu,
Et noua sub titulos cogere Regna suos?
Cui non auriferis Hermus celebratus arenis?
Nec tamen hoc felix nomine Cræsus erat.
Et Priamus quondam Regnis opulentus auitis;
Vna tamen tantas nox tumulauit opes.
Quid, quod Alexander domito tandem orbe subactus,
Mentitum didicit non superesse patrem?
Decipit Imperij fulgor simulatus, & aurum
Fallit, nescio quo lumina victa modo.
Decipiunt oculos gemmarum luce corona:
Ex alto pronas despice, tutus eris.
Sic utinam fasces spectasset Iulius! & tu
Qui proprio, Antoni, turpiter ense iaces!
Impia non medio flagrassent bella Senatu,
Nec gerneret versos Roma sepulta lares.
Scilicet insano stimulos sub pectore versat,
Et fame nimis est imperiosa sitiis.
Proteris euerfas melius, Gonzaga, coronas:
Sic Regum titulis altior ire potes.

Yyyy 2

B. Sta-

B. Stanislaus pridie Virginis Assumptæ moritur.

Vt assumar.

Fortè leues vacuo quassabat in aëre pennas
 Ad solum magni præpes itura Iouis.
 Viderat hanc viridi speculatus regulus ulmo,
 Et simul athereas arsit inire vias.
 Sæpè fatigatum vidi requiescere, sæpè
 Nitentem pennâ deficiente queri.
 Quid faciat? vacuâ gerneret cum solus in umbrâ,
 Hei mihi! quàm visu pulcher olympus, ait:
 Scilicet excelsâ nihil est formosius aethrâ:
 Non tamen est pennis hæc subeunda meis.
 Tollite me saltem Zephyri, me tollite nimbi:
 Remigio adspirans proderit aura meo.
 Dixerat hæc, sibi vel potuit dixisse videri,
 Aëre cum vacuo fulua pependit auis.
 His, ait, his etiam calum tentabimus alis,
 Et tergo admissum sustulit illa suo.
 Ecce etiam ad Superos rapitur pulcherrima Virgo,
 Quam circum aligeri concinuerunt chori.
 Mater, iô, magni calum conscende Tonantis:
 Sed puer est, Domina qui velit ire comes.
 Da veniam: per te superas euadat ad arces:
 Te colit, & puer est, nec graue pondus erit.

Marty-

Cæsa triumphat.

Laurus ô magnis celebrata Diuis,
Laurus ô vatum decus & voluptas,
Digna tu Regum redimere crines,
Digna Deorum!

O quis hinc tandem referet coronas,
Cælitum textas manibus, comisque
Cælitum dignas! age, cui paratur
Nobile sertum?

Dic puer cuius petitur triumpho?
Ille par vobis humiles relinquet
Celsior terras, hominesque supra
Sidera viset.

Sanguinis si quos animæque magne
Prodigos hausit sceleratus ensis,
His triumphalem proprioque sparsam
Sanguine laurum,

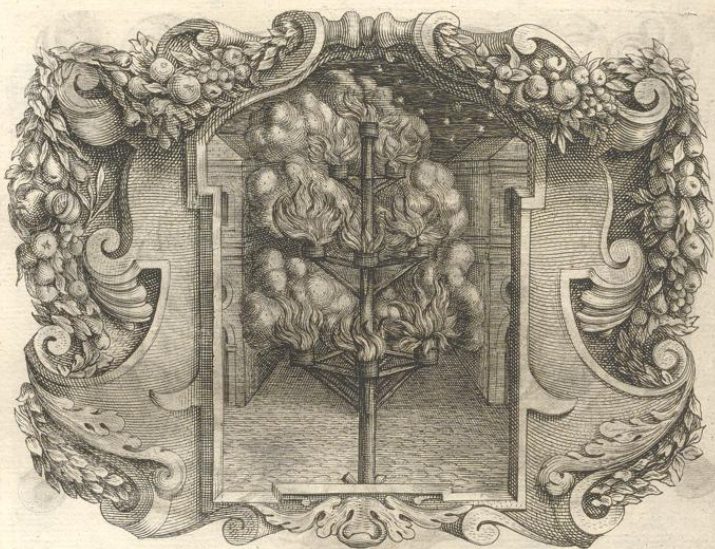
His & augustam Superum Senatus
Destinat pompam, niueosque currus.
Dixit, & victrix acies IESV

Fulgida signis
Emicat campo, meritisque vinceta
Frondebis celso parat ire o'lympe,
Et canit magnâ simul omnis io
Voce triumphæ.

Yyyy 3

Marty-

Martyres vasa Dei electa, quibus Iaponia triumphat.

Hæc signa triumphhi.

Adspectis impositis nuper coëuntia flammis,
 Nunc iterum flammis vasa perire suis.
 Sic quoque quam castris pietas adscripsit IESV,
 Obiicitur sanctæ turba cremanda pyre.
 Quis dolor hæc, quis signa furor feralia struxit?
 Barbara que tantos edidit ira rogos?
 An pia gens iterum tædis lucebit in illis,
 Que fulsere tuis, Roma cruenta, viis?
 Non hæc, barbaries ludos imitata Neronum,
 Flamma tua est: quamuis hæc quoque flamma tua est.
 Scilicet hæc sacris olim deuota triumphis
 Agmina ad Auroræ littora misit Amor,
 Et totidem soles mundo dedit. O quis euntem
 Me ferat in campos barbara terra tuos,
 Vasa triumphales vbi spargunt ignea flammæ,
 Visaque sunt radiis esse decora suis!
 Inde Fides pulsæ collucet pura tenebris,
 Astraque sunt medio mille videnda die.
 Iungere Phæbus equos frustra velocibus horis
 Imperet: hæc alium lux dedit orta diem.

P. Carolus Spinola lento igne comburitur.

Dulce & decorum est.

O Mnia qui vincit, victus calcabitur ignis?
Discet & effrenis frena subire rogas?
Iam didicit. Victo salamandra potentior igni
Nequidquam ardentem excipit ore faces.
Scilicet indomiti non semper vincitur ignes:
Est etiam que vos vita domare potest.
Languida vis flamma est, animos si flamma ministrat,
Maior ab interno si venit igne vigor.
Eustachius tauro frustra conclusus abeno
Vivit, & à flammis ne mariatur habet.
Languida Laurenti perisset laurea, ab ipsis
Nè foret hæc illi laurea nata rogis.
Theclam quis nosset, nisi Theclam proderet ignis?
Luce suâ maius Lucia nomen habet.
Quid memorem Heroës alios, quibus una voluptas
Fortiter ardentem sustinuisse pyram?
Ardet, & in rutilis florescit Spinola flammis,
Multaque ceu dulci vernat ab imbre rosa.
Sanguineusque rosis color est; atque inde decorum
Ignibus in mediis vivere, dulce mori.

I M A-